

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

**ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ
ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΤΟΥΡΚΙΑΣ**

Φεβρουάριος 2014

Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΑΣ.....	ΣΕΛ.3
B. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΤΟΥΡΚΙΑΣ.....	ΣΕΛ.9
Γ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	ΣΕΛ.13

Α. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Το **2013 το σύνολο** των τουρκικών εισαγωγών ήταν **189,8 δισ. ευρώ** (251,6 δισ. δολάρια), ενώ το σύνολο των τουρκικών εξαγωγών ήταν **114,6 δισ.ευρώ** (151,9 δισ. δολάρια). Σε σχέση με το 2012, οι τουρκικές εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 6,4%, ενώ οι τουρκικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά 3,3%. Συνολικά, το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της Τουρκίας αυξήθηκε κατά 17% το 2013 σε σχέση με το 2012 (από 65,4 δισ ευρώ/84,09 δισ δολάρια το 2012 σε 75,18 δισ ευρώ/99,8 δισ δολάρια το 2013).

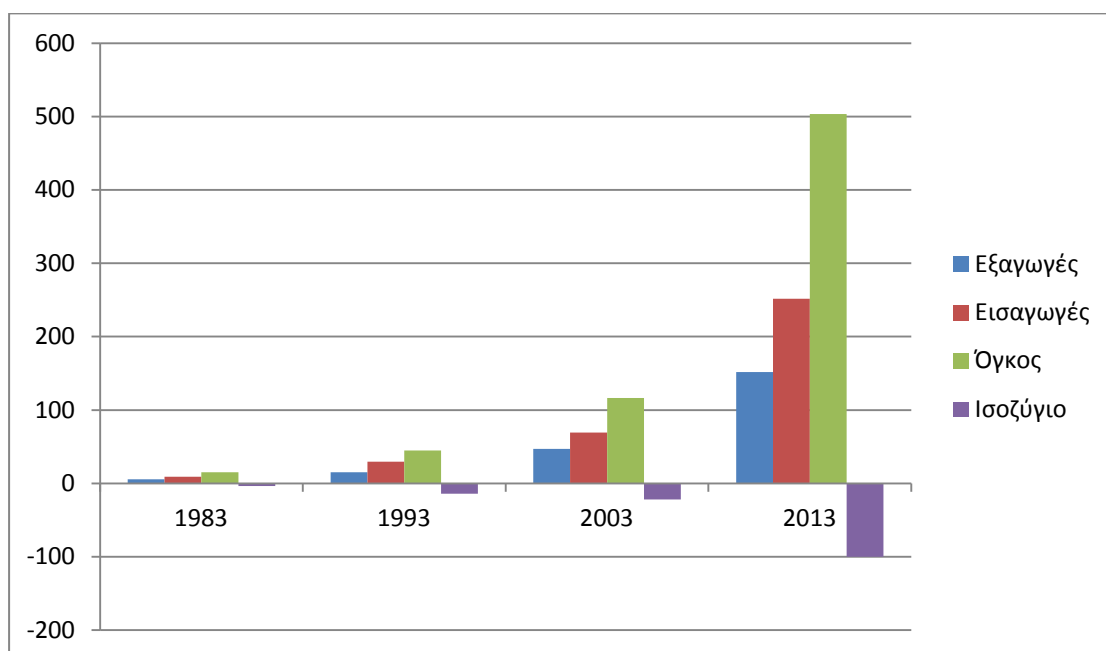
	2012	2013	ΜΤΒΛ
	ΔΙΣ. USD	ΔΙΣ. USD	2012-13
			%
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	152,46	151,9	-3,3%
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	236,55	251,6	+6,4%
ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	389,01	403,5	+3,7%
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ	-84,08	-99,78	+17%

Η Τουρκία επέδειξε αξιοσημείωτες επιδόσεις στο εξωτερικό της εμπόριο τις τελευταίες δεκαετίες. Χαρακτηριστικό είναι ότι από 5,7 δισ δολάρια εξαγωγές και 9,2 δισ δολάρια εισαγωγές τη δεκαετία του '80, έφτασε τα 151 δισ δολάρια εξαγωγές και 251,6 δισ δολάρια εισαγωγές το 2013. Από την άλλη πλευρά παρατηρείται ότι όσο αυξανόταν διαχρονικά ο όγκος εμπορικών συναλλαγών της, τόσο το εμπορικό της ισοζύγιο διαμορφωνόταν σταθερά ελλειμματικό, με το εμπορικό της έλλειμμα να διογκούται συνεχώς.

Σε εκατ.δολάρια

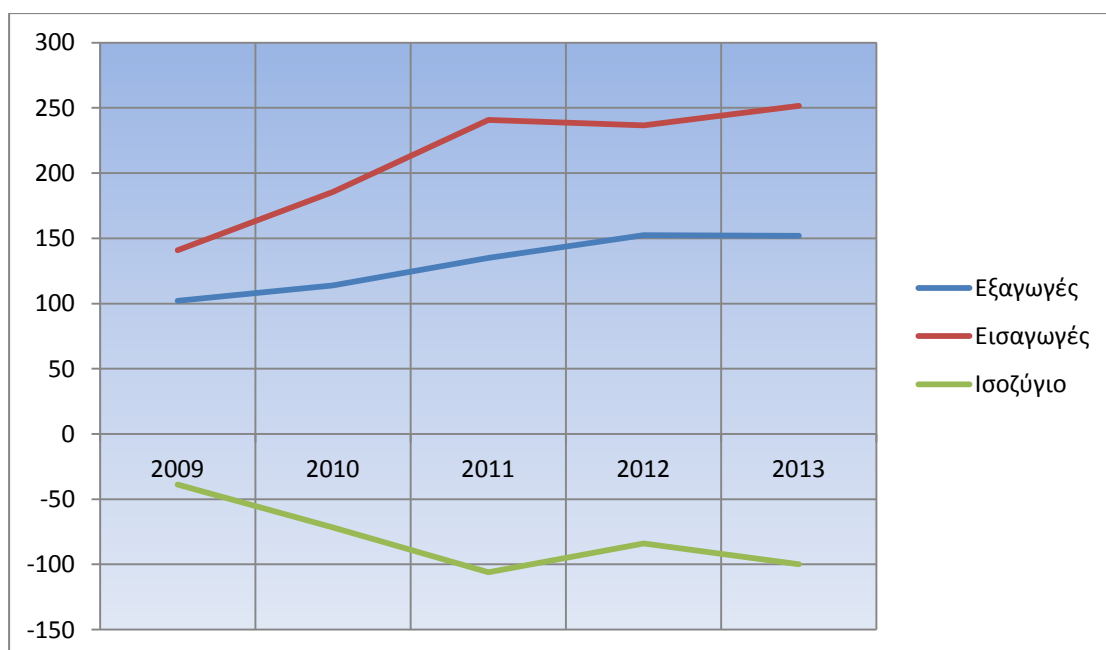
Ετος	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΟΓΚΟΣ	ΙΣΟΖΥΓΙΟ
1983	5.728	9.235	14.963	-3.507
1993	15.345	29.428	44.773	-14.083
2003	47.253	69.340	116.593	-22.087
2013	151.869	251.651	403.520	-99.782

Εξέλιξη εξωτερικού εμπορίου Τουρκίας την τελευταία 30ετία (εκατ.δολ)

Το εξωτερικό εμπόριο της Τουρκίας την τελευταία δεκαετία παρουσιάζει αξιοσημείωτη εξέλιξη, με τον όγκο των συναλλαγών να έχει τετραπλασιαστεί σχεδόν μεταξύ 2003-2013. Αντίστοιχα βέβαια παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση και του εμπορικού ελλείμματος, με χειρότερη χρονιά επιδόσεων το 2011, οπότε έφτασε σχεδόν τα 106 δισ. δολάρια. Το 2012 ήταν 84 δισ.δολάρια και το 2013 αυξήθηκε κατά 17%.

Εξέλιξη Εμπορικού Ισοζυγίου Τουρκίας την τελευταία 5ετία (σε δισ δολ.)

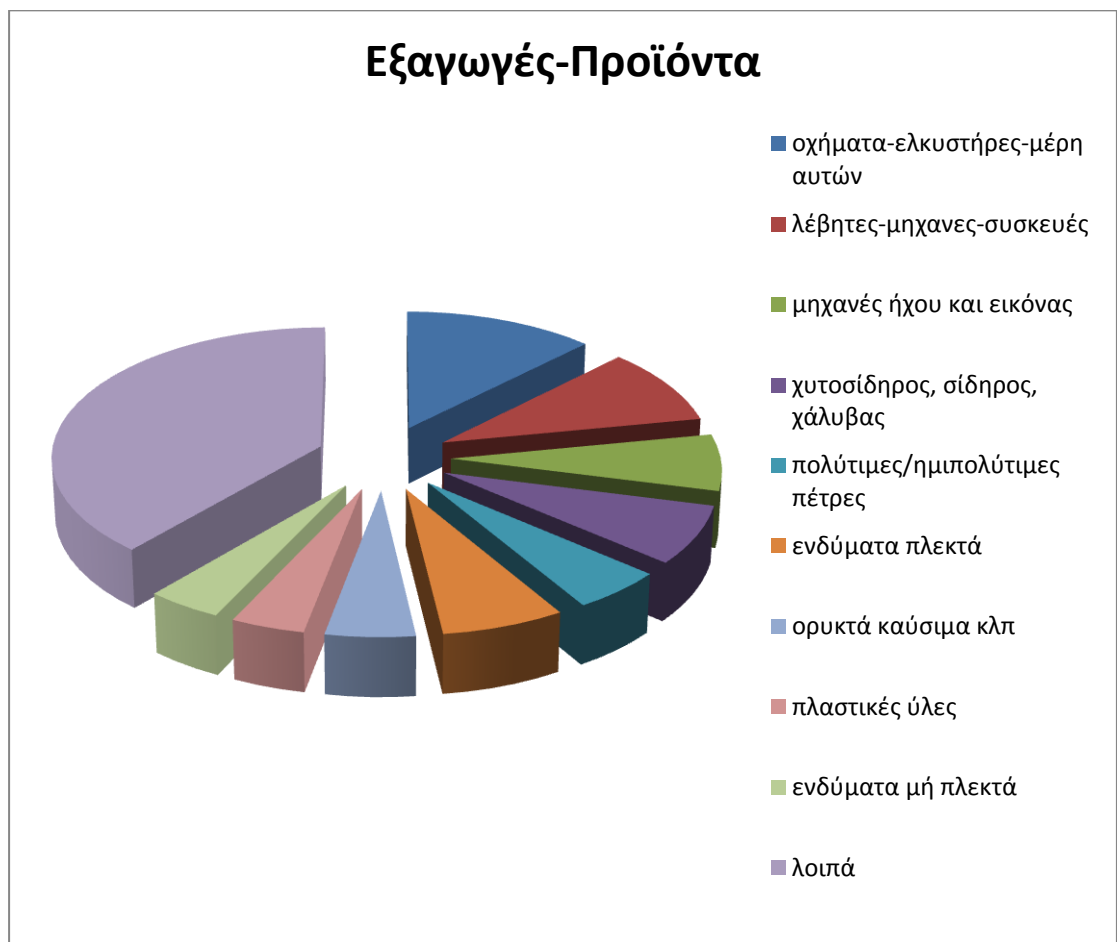

Πηγή: Turkstat –Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας

Έτος	ΕΞΑΓΩΓΕΣ (σε	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ (σε	ΙΣΟΖΥΓΙΟ (σε
------	--------------	---------------	--------------

	δολ.)	δολ._	δολ.)
2009	102.142.612.603	140.928.421.211	-38.785.808.608
2010	113.883.219.184	185.544.331.852	-71.661.112.668
2011	134.906.868.830	240.841.676.274	-105.934.807.444
2012	152.461.736.556	236.545.140.909	-84.083.404.353
2013	151.868.550.560	251.650.560.072	-99.782.009.512

Τα κυριότερα **εξαγωγικά προϊόντα** της Τουρκίας είναι Οχήματα (17,7 δισ. δολ), Μηχανολογικός – Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός (κεφ.84+κεφ.84: 23 δισ δολ.), Προϊόντα υφαντουργίας (κεφ.61+κεφ.62: 16,4 δισ δολ).

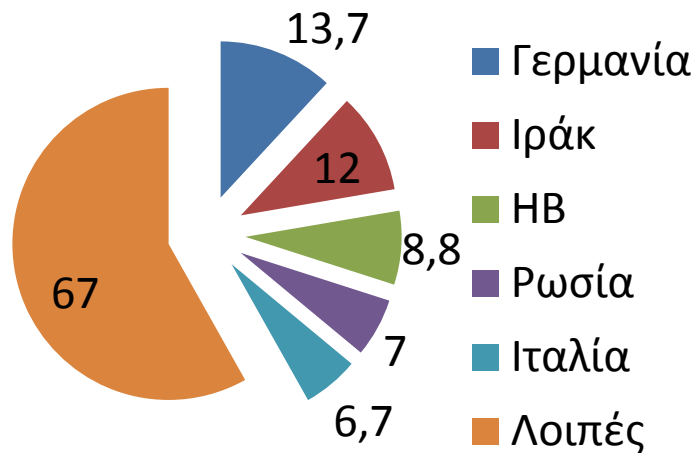
Πηγή: Turkstat –Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας

Οι κυριότεροι **εξαγωγικοί εταίροι** της Τουρκίας είναι οι ακόλουθοι:

Γερμανία	13.706.979.741 \$
Ιράκ	11.958.852.545 \$
ΗΒ	8.777.301.416 \$
Ρωσία	6.966.989.105 \$
Ιταλία	6.720.577.208 \$
Γαλλία	6.378.947.084 \$
ΗΠΑ	5.623.305.766 \$
Ισπανία	4.337.677.600 \$
ΗΑΕ	4.967.635.521 \$

Ιραν	4.193.949.501 \$
Αίγυπτος	3.202.542.980 \$

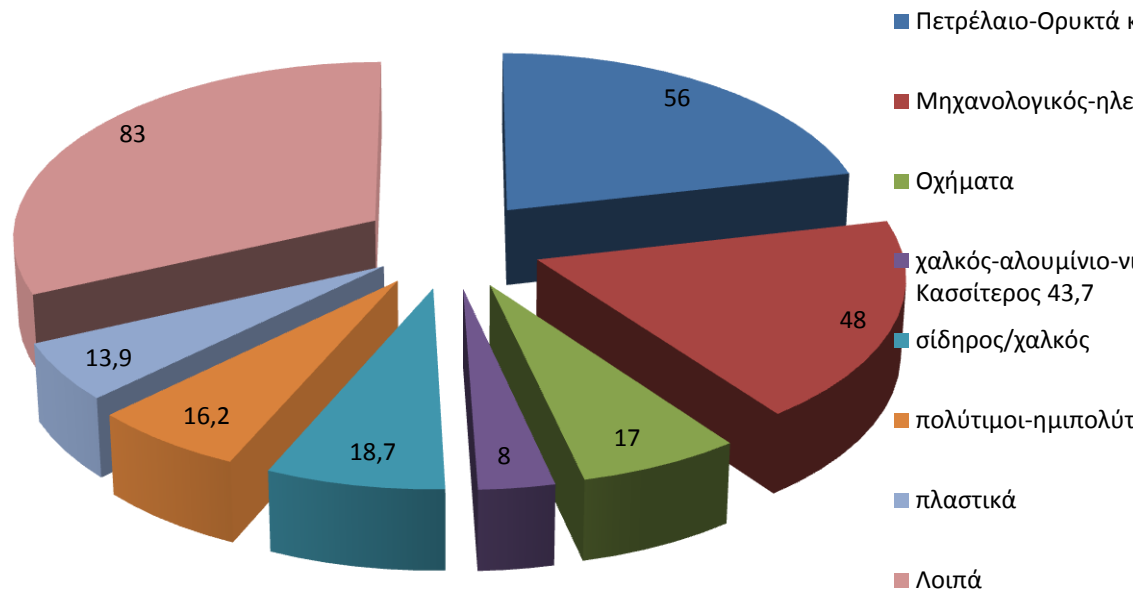
5 Κυριότεροι εξαγωγικοί εταίροι (δισ.δολάρια)

Πηγή: Turkstat –Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας

Οι κυριότερες **εισαγωγές** της Τουρκίας είναι στα εξής προϊόντα: Ορυκτά καύσιμα-πετρελαιοειδή (55,9 δις δολάρια), μηχανολογικός και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός (κεφ.84+85: 47,8 δις δολάρια), οχήματα- ελκυστήρες (17 δις. δολάρια), κασσίτερος-ψευδάργυρος-μόλυβδος (8 δις δολάρια) σίδηρος και χάλυβας (18,7 δις δολάρια), πολύτιμοι-ημιπολύτιμοι λίθοι (16,2 δις δολάρια), πλαστικά (13,9 δις δολάρια)

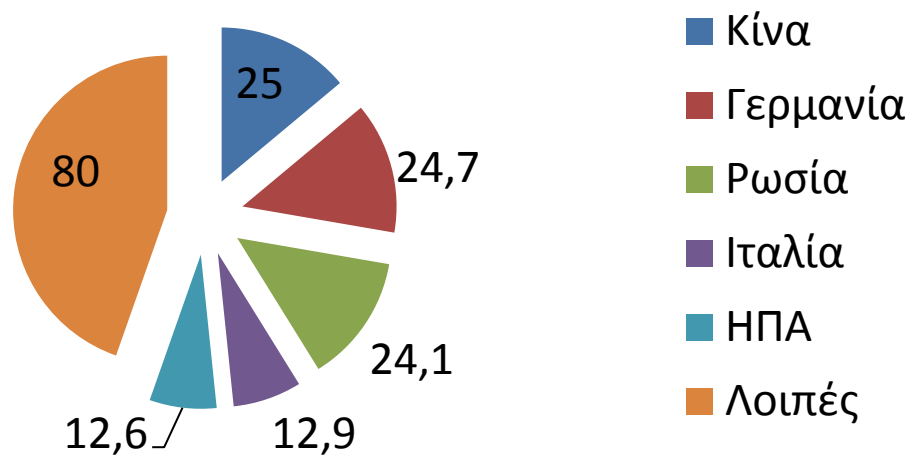
Εισαγωγές-Προϊόντα

Οι κυριότεροι εισαγωγικοί εταίροι απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ρωσία	25.063.530.259 \$
Κίνα	24.686.553.789 \$
Γερμανία	24.184.949.648 \$
Ιταλία	12.885.000.558 \$
ΗΠΑ	12.596.182.702 \$
Ιράν	10.383.153.946 \$
Ελβετία	9.647.275.589 \$
Γαλλία	8.079.739.740 \$
Ισπανία	6.416.653.077 \$
Ινδία	6.367.869.095 \$
ΗΒ	6.270.860.332 \$

5 Κυριότεροι εισαγωγικοί εταίροι (δισ.δολάρια)

Πηγή: Turkstat –Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας

Β. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

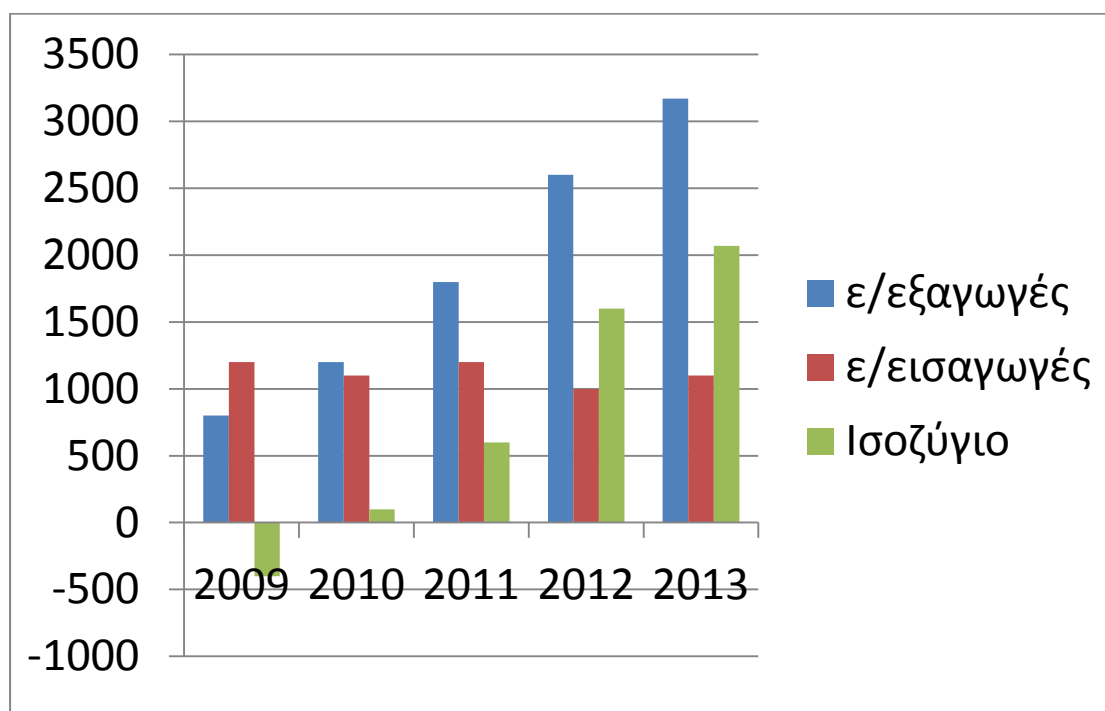
Αναφορικά με το διμερές εμπόριο Ελλάδας Τουρκίας, σημειώνονται τα εξής: Οι **τουρκικές εξαγωγές προς την Ελλάδα** κατά το 2013 ανήλθαν στα 1,082 δισ. ευρώ σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 1% σε σχέση με το 2012, σύμφωνα με το τουρκικό Ινστιτούτο Στατιστικής.

Οι **τουρκικές εισαγωγές από την Ελλάδα** αυξήθηκαν το 2013 κατά 15,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και έφτασαν τα 3,17 δισ. ευρώ.

Ο όγκος διμερούς εμπορίου, κατά το 2013, ανήλθε σε 4,25 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 14,9 % σε σχέση με το 2012 και το εμπορικό πλεόνασμα υπέρ της Ελλάδος ανήλθε σε 2,09 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 25 % σε σχέση με το 2012. Οι ελληνικές εξαγωγές αποτελούν το 1,67% των συνολικών τουρκικών εισαγωγών.

	2012 Δισ €	2013 Δισ €	Μεταβολή 2012-13 %
Τ/εξαγωγές	1,09	1,08	-1%
Τ/εισαγωγές	2,75	3,17	+15,2%
Όγκος	3,84	4,25	+14,9%
Ισοζύγιο	1,7	2,09	+25%

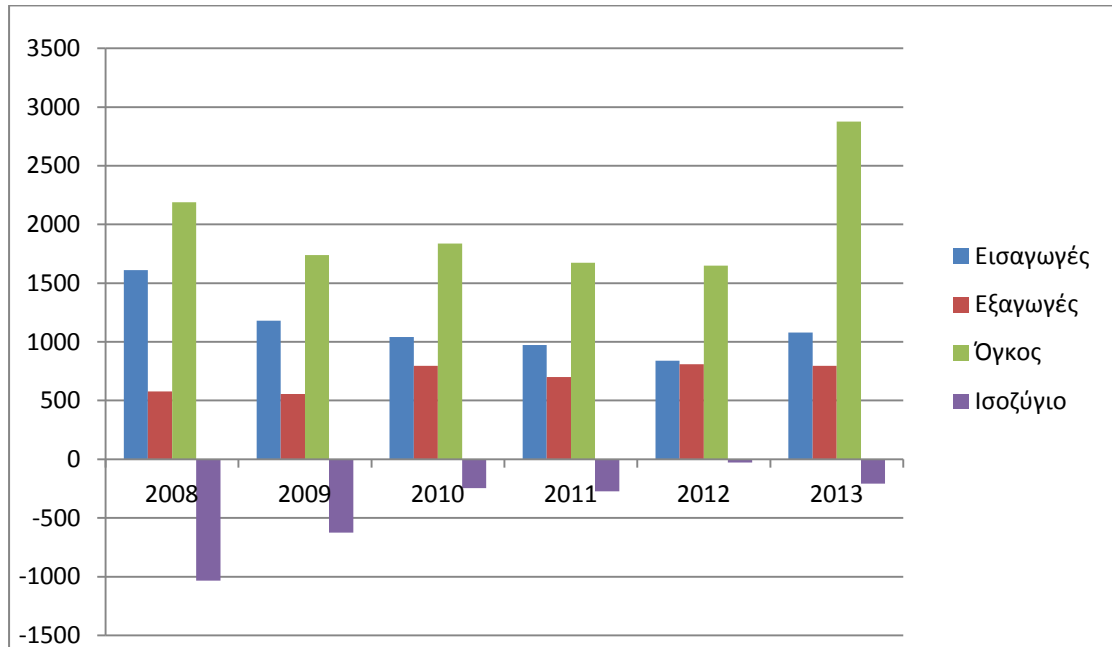
Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Τουρκίας (2009-2013), συμπεριλαμβανομένων πετρελαιοειδών

(Πηγή: Turkstat, Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας)

Στο σύνολο των παραπάνω εξαγωγών, τα πετρελαιοειδή καταλαμβάνουν μερίδιο 74,96% των συνολικών εξαγωγών και ακολουθούν τα πλαστικά, το βαμβάκι και το αλουμίνιο. Εάν αφαιρέσουμε τα πετρελαιοειδή, το ισοζύγιο μας με την Τουρκία είναι ως προς τα υπόλοιπα προϊόντα, ελλειμματικό.

Διμερές εμπόριο Ελλάδας-Τουρκίας 2008-2013, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών (σε εκατ.ευρώ)

(Πηγή: Turkstat, Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας)

Οι σημαντικότερες μεταβολές στην αξία των εξαγομένων από την Ελλάδα προϊόντων προς την Τουρκία εντοπίζεται στα εξής προϊόντα:

Αύξηση εξαγωγών σε: **Λιπάσματα** (140%), **σίδηρο-χάλυβα** (45%), **φαρμακευτικά** (42%), **πετρελαιοειδή** (17%)

Μείωση εξαγωγών σε: **πλοία, σκάφη, πλωτές κατασκευές** (-93%), γεγονός το οποίο ενδεχομένως οφείλεται σε συγκυριακή μεγάλη αύξηση κατά το προηγούμενο έτος (2012), **ζώντα ζώα** (-73%), μείωση η οποία οφείλεται στο ότι για το έτος 2013 καλύφθηκαν οι τουρκικές ανάγκες σε κρέας εγχωρίως, ενώ παρατηρήθηκαν δυσχέρειες στις εισαγωγές κρεάτων από όλη την Ευρώπη (σημειώνεται πως το 2013 η μείωση εισαγωγών κρεάτων από ΕΕ ήταν 95%), **τεχνουργήματα από σίδηρο-χάλυβα** (-57%), στοιχείο το οποίο μαρτυρά ότι εισάγονται μεν πρώτες ύλες μεταλλευμάτων, όμως η ζήτηση τεχνουργημάτων από αυτά στην τοπική αγορά καλύπτεται ολοένα και περισσότερο από εγχώρια παραγωγή, και τέλος, **ηλεκτρικές μηχανές και συσκευές** (-12,5%)

ΟΙ 18 ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

CN-2 Προϊόν	2012 Αξία εξαγωγών (€)	2013 Αξία εξαγωγών (€)	2013 Σύνθεση (%)	2012-13 Μεταβολή (%)
27 Ορυκτά λάδια- καύσιμα	1.968.774.221	2.380.271.061	75%	+17%
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	152.143.673	162.030.918	5,2%	6,6%
52 Βαμβάκι	202.060.680	208.604.223	6.9%	3%
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	67.378.392	64.704.170	2,1%	-4%
74 Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	44.284.674	39.965.942	1,3%	-9,5%
71 πολύτιμοι λίθοι/μεταλλεύματα	30.827.681	29.575.984	1%	-0,3%
84 Λέβητες, μηχανές, συσκευές	22.245.588	25.341.171	0.8%	14%
10 Δημητριακά	30.043.000	23.063.411	0.7%	-23%
41 Δέρματα, γουνοδέρματα	30.738.235	27.274.772	0.8%	-1%
85 Ηλεκτρικές μηχανές, συσκευές	15.233.422	12.109.967	0,4%	- 12,7%
72 Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	11.114.416	15.982.959	5,3%	45,5%

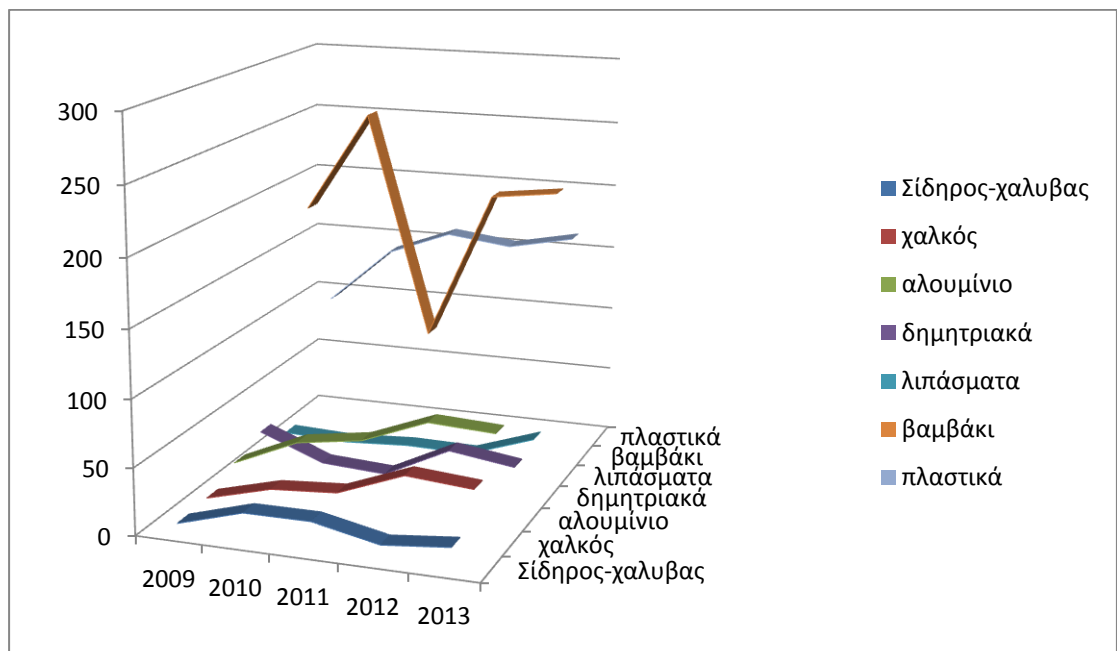
73 Τεχνουργήματα από σίδηρο, χάλυβα	6.452.093	2.784.335	0,1%	- 57%
89 Πλοία, σκάφη, πλωτές κατασκευές	22.076.334	1.422.028	0,04%	-93%
01 Ζώντα ζώα	7.435.648	1.956.452	0,06%	-73%
48 Χαρτί, χαρτόνια	13.174.861	12.818.309	0.43%	- 2,3%
31 Λιπάσματα	11.783.634	28.614.263	0,95%	140%
32 Χρωστικά	11.814.388	12.785.265	0,4%	8.5%
30 Φαρμακευτικά	5.913.365	8.437.626	0,3%	42%

(Πηγή: Turkstat, Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας)

Οι κατηγορίες όπου οι εξαγωγές μας ήταν **μηδενικές** είναι: γαλακτοκομικά (κεφ.4), προϊόντα αλευροποιίας (κεφ.11), πλεκτικές ύλες φυτικής προέλευσης (κεφ.14), φελλός και προϊόντα φελλού (κεφ.45), μετάξι (κεφ.50), ομπρέλες-ράβδουκαθίσματα (κεφ.66), νικέλιο (κεφ.75), κασίτερος και τεχνουργήματα αυτού (κεφ.80) και οχήματα - υλικό για σιδηροδρόμους (κεφ.86).

Τα ισχυρότερα εξαγωγίμα προϊόντα μας σε βάθος 5ετίας, πλην πετρελαιοειδών, είναι τα εξής: βαμβάκι, πλαστικά, σίδηρος/χάλυβας, χαλκός, αλουμίνιο, δημητριακά, λιπάσματα, φαρμακευτικά, ενώ την τελευταία διετία άυξηση πήραν τα δέρματα-γουνοδέρματα, καλλυντικά, μηχανολογικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός και πολύτιμοι/ημιπολύτιμοι λίθοι και μεταλλεύματα.

Διαγραμματική απεικόνιση εξέλιξης εξαγωγών κυριότερων εξαγωγίμων αγαθών (αξία σε εκατ.ευρώ):

(Πηγή: Turkstat, Επεξεργασία: Γρ.ΟΕΥ Αγκύρας)

Αντίστοιχα στα σημαντικότερα προϊόντα που εισήχθησαν το 2013 στην Ελλάδα από την Τουρκία περιλαμβάνονται τα χημικά προϊόντα (28.344.727 ευρώ), το αλουμίνιο και τα τεχνουργήματα του (46.331.653 ευρώ), χαρτί (26.931.510 ευρώ) , ηλεκτρικά μηχανήματα (54.172.384 ευρώ), λέβητες-μηχανολογικός εξοπλισμός (56.362.356 ευρώ), αλλά και πλαστικά (74.673.534 ευρώ), σίδηρος – χάλυβας (51.520.334 ευρώ) και τεχνουργήματα αυτών (37.390.541 ευρώ)

Γ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Τουρκία συνιστά μια αρκετά δύσκολη αγορά, δεδομένου του προστατευτισμού των αγροτικών και μεταποιημένων προϊόντων και υπηρεσιών της, ο οποίος εκδηλώνεται, τόσο με την υπέρμετρη δασμολόγηση και φορολόγηση (π.χ. ελαιόλαδο 46,8%, φέτα 180% κλπ), όσο και με τη δημιουργία επιπρόσθετων εμποδίων (π.χ. χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες) που προβλέπονται κατά την εισαγωγή τους. Επιπλέον, σε ορισμένους κλάδους, όπως π.χ σε αυτόν των τροφίμων-ποτών, η Τουρκία είναι πολύ ανταγωνιστική, κυρίως λόγω της χαμηλής τιμής διάθεσης των τουρκικών προϊόντων αλλά και της νοοτροπίας του μέσου Τούρκου καταναλωτή να προτιμά τα εγχώρια και τα φθηνά προϊόντα.

Από την άλλη πλευρά, η Τουρκία είναι μια χώρα γειτονική με ευνοϊκά δημογραφικά στοιχεία, θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης μέχρι σήμερα και με πληθυσμό 76 εκ, εκ των οποίων περίπου το 10% αφορά καταναλωτές της μέσης και ανώτερης εισοδηματικής τάξης, που ταξιδεύουν και διαμορφώνουν δυτικά καταναλωτικά πρότυπα. Τα στοιχεία αυτά θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν, προκειμένου να προβληθούν τα ελληνικά προϊόντα ως υψηλής ποιότητας (και υψηλής διατροφικής

αξίας στην περίπτωση των τροφίμων). Οπότε, προϊόντα χαρακτηριστικά μεσογειακής διατροφής με το επιπλέον πλεονέκτημα της βιολογικής παραγωγής τους, θα μπορούσαν να τύχουν ευνοϊκής αποδοχής στην τουρκική αγορά.

Επιπλέον, η Τουρκία είναι μια χώρα όπου παρατηρείται κατασκευαστικός οργανισμός, γεγονός που επιτρέπει την περαιτέρω προώθηση προϊόντων, όπου παραδοσιακά έχουμε καλές επιδόσεις στις εξαγωγές (π.χ δομικά υλικά, αλουμίνιο, πλαστικά και άλλες πρώτες ύλες). Στοιχείο που θα πρέπει να συνεκτιμηθεί είναι ότι είναι μια χώρα με καταναλωτικές ανάγκες σε τομείς όπου έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα (π.χ. φαρμακευτικά, καλλυντικά, ιατρικός εξοπλισμός, δέρματα, πολυτιμοί λίθοι). Από την έρευνα που διεξήγαμε, εντοπίσαμε κατηγορίες πρώτων υλών, τις οποίες εισάγει σε μεγάλες ποσότητες η Τουρκία και στις οποίες οι επιδόσεις μας είναι κατώτερες της δυναμικής μας, δεδομένης της παραγωγής μας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τον κασσίτερο (τουρκικές εισαγωγές ύψους 47,3 εκατ. δολάρια/43,65 εκατ. ευρώ), μόλυβδο (τουρκικές εισαγωγές ύψους 167 εκατ. ευρώ) και ψευδάργυρο (τουρκικές εισαγωγές ύψους 392,7 εκατ. ευρώ), νικέλιο, αλλά και χρυσό, όπου τα τελευταία δύο έτη έχουμε ξεκινήσει πιο συστηματικές εξαγωγές (ελληνικές εξαγωγές ύψους 25 εκατ.ευρώ το 2013). Τέλος, στις ηλεκτρικές συσκευές, όπου επίσης υπάρχει ζήτηση στην τουρκική αγορά, συγκριτικό πλεονέκτημα των ελληνικών προϊόντων σε σχέση με τη μαζική, ευρεία και φτηνή τουρκική παραγωγή (ή και κινεζική που είναι σημαντική πηγή προμήθειας της Τουρκίας) είναι η εξελιγμένη τεχνολογία και οι υψηλές προδιαγραφές των ελληνικών προϊόντων.